

KAIP KLASIFIKUOTI PREKES

*LEIDINYS VERSLININKAMS IR MUITINĖS
PAREIGŪNAMS*

Vilnius, 2003

TURINYS

IŽANGA _____	3
Kas yra prekių klasifikavimas	3
Klasifikavimo reikšmė	3
Kur kreiptis pagalbos klasifikuojant	3
SUDERINTOS SISTEMOS KONVENCIJA _____	4
Suderintos sistemos nomenklatūros struktūra	4
Suderintos sistemos taikymo sritys	5
KOMBINUOTOJI MUITŲ TARIFŲ IR UŽSIENIO PREKYBOS STATISTIKOS NOMENKLATŪRA (KPN) _____	5
KN struktūra	5
KPN tvarkymas Lietuvoje	5
KPN struktūra	6
KPN naudojimas ir taikymas	6
MUITŲ TARIFAS _____	6
INTEGRUOTAS TARIFAS IR LITAR SISTEMA _____	7
PREKIŲ KLASIFIKAVIMO PRINCIPAI _____	7
Kaip klasifikuojamos prekės	7
Kodėl prekės gali būti klasifikuojamos keliose KPN pozicijose	9
BENDROSIOS AIŠKINIMO (INTERPRETAVIMO) TAISYKLĖS (BAT) _____	10
Pirmoji BAT	10
Antroji BAT	11
Trečioji BAT	12
Ketvirtoji BAT	15
Penktoji BAT	15
Šeštoji BAT	17
PRIVALOMOJI TARIFINĖ INFORMACIJA (PTIA) _____	18
PTIA išdavimo tvarka	18
PTIA duomenų bazė	19
PREKIŲ MĖGINIŲ KLASIFIKAVIMAS _____	20
JEIGU NESUTINKATE SU PREKĖS KLASIFIKAVIMU	20

IŽANGA

Kas yra prekių klasifikavimas?

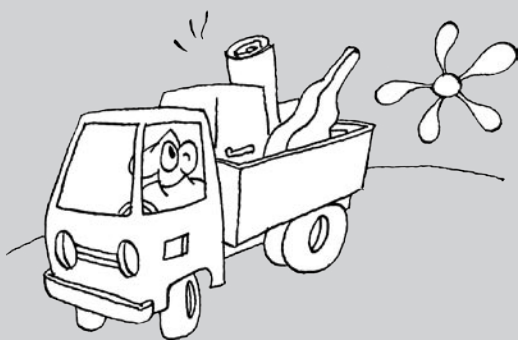
Klasifikavimas – tai visų prekių, esančių tarptautinėje prekyboje, priskyrimas konkrečiai pozicijai pagal tam tikrą prekių klasifikavimo sistemą. Lietuvoje prekės klasifikuojamos pagal Kombinuotąją prekių nomenklatūrą (toliau – KPN). Klasifikavimas lemia, kaip Jūsų prekė bus apmokestinama muitais ir kitais mokesčiais, koks mokesčių tarifas prekei bus taikomas, ar ją įvežant reikės importo licencijos ar kitokio dokumento. Labai svarbu **teisingai** klasifikuoti prekes.

Klasifikavimo reikšmė

Muitinės deklaracijoje nurodžius neteisingą prekės kodą pagal KPN, bus neteisingai apskaičiuoti tai prekei taikomi mokesčiai arba bus apskaičiuoti per dideli mokesčiai. Tai svarbu todėl, kad egzistuoja labai daug panašių prekių, kurioms taikomi skirtingi mokesčių dydžiai (arba kai kuriais atvejais visai netaikomi), tačiau jos klasifikuojamos skirtingose KPN subpozicijose. KPN kodai naudojami ir užsienio prekybos duomenų rinkimo sistemai, kurią administruoja Statistikos departamentas.

Teisingas klasifikavimas rodo, kad Jūs, kaip importuotojas arba eksportuotojas:

- mokate tinkamą maito mokestį ir kitus mokesčius bei rinkliavas;
- gaunate tinkamą paramą tam tikrų žemės ūkio produktų eksportui;

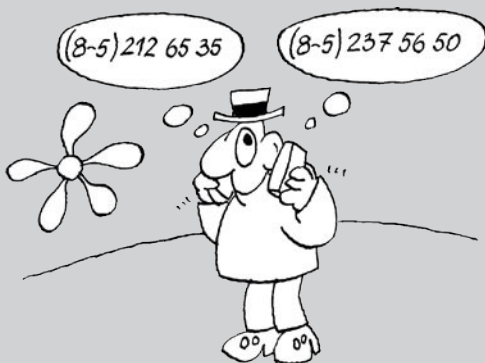
- įvežate arba išvežate prekes pagal tinkamas taisykles;
- padedate kaupti teisingus prekybos statistinius duomenis.

Kur kreiptis pagalbos klasifikuojant?

- Už teisingą prekių klasifikavimą atsako importuotojas arba eksportuotojas, t. y. Jūs. Ši nuostata galioja ir tuomet, kai muitinės deklaracijos pildymą Jūs patikite tarpininkui. Jeigu nesate tikri,

galite kreiptis į Muitinės departamentą ar Muitinės laboratoriją su prašymu išduoti privalomosios tarifinės informacijos aktą (toliau – PTIA).

- Pagalbą klasifikuojant prekes galite gauti paskambinę į Muitinės departamento Tarifų skyrių telefonu (8-5) 212 65 35 arba į Muitinės laboratoriją telefonu (8-5) 237 56 50.

SUDERINTOS SISTEMOS KONVENCIJA

Plečiantis tarptautinei prekybai, siekiant supaprastinti prekių kodavimą ir muitų tarifų nustatymą tarptautinėje prekyboje, 1983 m. birželio 24 d. Briuselyje buvo pasirašyta Suderintos sistemos (toliau – SS) tarptautinė konvencija. Prie SS konvencijos Lietuvos Respublika prisijungė 1995 m. sausio 1 d. 2003 m. duomenimis, prie jos yra prisijungusios 112 šalių.

Prie konvencijos prisijungusios šalys įsipareigoja, kad:

- šalių nomenklatūros atitiks SS (pozicijos, subpozicijos, pastabos, bendrosios aiškinimo taisyklės), jos pataisas ir papildymus;
- importui/eksportui taikys SS kodus 6 skaitmenų lygmeniu.

Suderintos sistemos nomenklatūros struktūra

SS nomenklatūrą sudaro (kodas – šešiaženklis skaičius):

- 21 skyrius;
- 96 skirsniai – (XX);
- 1244 pozicijos – (XX.XX);
- 5225 subpozicijos – (XXXX.XX, SS subpozicija).

Suderinta sistema susideda iš:

- bendrųjų aiškinimo taisyklių (toliau – BAT);
- skyrių, skirsnių ir subpozicijų pastabų;
- pozicijų ir subpozicijų.

Suderintos sistemos taikymo sritys:

- muitų ir užsienio prekybos statistika;
- prekių kilmės nustatymas, prekių vertės kontrolė;
- Pasaulio prekybos organizacijos susitarimai ir mokesčių lengvatų taikymas;
- prekybos reguliavimas (licencijos, kvotos ir t. t.);
- mokesčiai (muitai, akcizai, PVM);
- pavojingų medžiagų prekybos kontrolė (medžiagos, ardančios ozono sluoksnį, narkotinės medžiagos, cheminis ginklas ir t. t.).

KOMBINUOTOJI MUITŲ TARIFŲ IR UŽSienio PREKYBOS STATISTIKOS NOMENKLATŪRA (KPN)

Siekiant patenkinti Europos Ekonominės Bendrijos (EEB) poreikius, išplėtus SS nomenklatūrą, buvo sukurta Kombinuotoji nomenklatūra (KN), kurią sudaro SS kodas bei septintas ir aštuntas skaitmenys. Ji buvo rengiama kartu su SS ir pradėta naudoti nuo 1988 m. KN struktūra ir klasifikavimo principai analogiški SS. KN galioja visos SS bendrosios aiškinimo taisyklės, skyrių bei skirsnių pastabos. Joje yra apie 10500 kodų. Nomenklatūra papildyta 98 ir 99 skirsniais.

KN struktūra

KN kodą sudaro aštuonženklis skaičius:

- XX skirsnis;
- XX.XX pozicija;
- XXXX.XX SS subpozicija;
- XXXX.XX.XX KN subpozicija.

KN sudaro:

- bendrosios aiškinimo taisyklės (toliau – BAT);
- skyrių, skirsnių, subpozicijų ir papildomosios pastabos;
- pozicijos ir SS bei KN subpozicijos.

KPN tvarkymas Lietuvoje

Lietuvos Respublikos KPN nuo 1993 m. yra rengiama pagal Europos Ekonominės Bendrijos (EEB) kombinuotąją nomenklatūrą. Lietuvos Respublikos KPN tvirtinimas, sudarymas, tvarkymas ir naudojimas yra reglamentuotas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu. Šiuo nutarimu nustatyta, kad KPN

ir jos pataisas bei papildymus tvirtina tarpžinybinė Kombinuotosios muitų tarifų ir užsienio prekybos statistikos nomenklatūros naudojimo komisija.

KPN struktūra

Sudarant KPN į ją įtraukiamos EEB KN bendrosios aiškinimo taisyklės, visos EEB nomenklatūros pozicijos ir subpozicijos, taip pat skyrių, skirsnių, subpozicijų ir papildomosios pastabos.

Siekiant patenkinti Lietuvos Respublikos muitų politikos ir užsienio prekybos statistikos poreikius ir užtikrinti kai kurių Lietuvos ūkiui svarbių prekių kontrolę, į KPN papildomai gali būti įtraukiamos **nacionalinės** subpozicijos (devintasis kodo skaitmuo). Nacionalinės subpozicijos kuriamos suskaidant į dalis EEB nomenklatūros subpozicijas. Nacionalinių subpozicijų kodai skiriasi vienas nuo kito tik devintuoju kodo skaitmeniu. Prekių skirstymo į šias subpozicijas kriterijai gali būti nustatomi į KPN papildomai įtraukiamose **nacionalinėse papildomosiose pastabose**.

KPN naudojimas ir taikymas

Prekių sąrašai, pagal kuriuos nustatomi importo ar eksporto mokesčiai, apribojimai, draudimai ar specialieji režimai, sudaromi remiantis KPN. Jeigu sąrašė nurodoma tik dalis KPN pozicijoje ar subpozicijoje klasifikuojamų prekių, prieš prekių kodą rašomas ženklelis „ex“. Sąrašė nurodytų KPN pozicijoje ar subpozicijoje klasifikuojamų prekių dalis apibrėžiama šalia kodo pateiktame tos prekių dalies aprašyme.

MUITŲ TARIFAS

Muitų tarifus sudaro KPN, importo ir eksporto muitų normos bei lengvatinių muitų (preferencijų) normos. Tai susistemintas bendrųjų muitų, kurie taikomi importuojamoms į Lietuvos Respubliką prekėms, normų rinkinys.

Lietuvos Respublikos muitų tarifo struktūra pagal Muitų tarifų įstatymą yra tokia:

- prekės kodas pagal KPN;
- prekės aprašymas pagal KPN;
- prekės matavimo vienetas;
- autonominė importo maito norma;
- konvencinė importo maito norma;
- preferencinė importo maito norma.

INTEGRUOTAS TARIFAS IR LITAR SISTEMA

Muitų tarifų įstatymas reglamentuoja, kad:

- muitinė, taikydama nustatytus muitus, kitus importo ir eksporto mokesčius, importo, eksporto bei tranzito draudimus ir apribojimus, naudoja integruotą tarifą;
- integruotas tarifas sudaromas KPN ir muitų tarifų pagrindu;
- integruotą tarifą tvarko Muitinės departamentas kartu su Ūkio ministerija.

Šiuo metu taikomas integruotas tarifas, Lietuvai įstojus į

ES, neteks galios.

Lietuvoje sukurta taikomoji programinė įranga Lietuvos muitinės tarifų sistemai LITAR, todėl Lietuva yra pasirengusi priimti ES integruoto tarifo sistemos TARIC duomenis. LITAR bus pateikta ES taikoma tarifinė informacija (muitų ir kitų mokesčių tarifai, taikomi importuojant prekes iš trečiųjų šalių) bei nacionalinė tarifinė informacija (mokesčiai, nusta-

tyti Lietuvos Respublikos teisės aktais). Iki Lietuvos įstojimo į ES tarifinės informacijos priežiūra LITAR sistemoje bus organizuota taip, kad ją būtų galima skelbti internete, Muitinės departamento svetainėje (www.cust.lt). LITAR sistema – tai reali pagalba verslui, padėsianti taikyti ES tarifinio užsienio prekybos reguliavimo priemones ir reikalavimus.

PREKIŲ KLASIFIKAVIMO PRINCIPAI

Kaip klasifikuojamos prekės?

Prekės klasifikuojamos skirsniais:

- pagal prekių kilmę, pavyzdžiui, gyvūninės, augalinės kilmės, žuvininkystės, mineralogijos (1–14, 25–27 skirsniai);
- pagal cheminę sudėtį, pavyzdžiui, taukai, chemijos pramonės šakos, plastikai, guma (15, 28–40 skirsniai);
- pagal medžiagą, iš kurios pagamintos prekės, pavyzdžiui, oda, kailiai, mediena, popierius, metalai (41–49, 68–83 skirsniai);

- pagal atliekamą funkciją, pavyzdžiui, baigti gaminti maisto produktai, tekstilė, mechaniniai ir elektriniai įrenginiai, transporto priemonės, laikrodžiai, muzikos instrumentai, ginklai, baldai (16–24, 50–67, 84–97 skirsniai).

Skirsniuose prekės dažniausiai klasifikuojamos pagal medžiagos apdorojimo laipsnį: žaliava – pusfabrikačiai – baigti gaminti dirbiniai. Panašus principas naudojamas ir visoje nomenklatūroje:

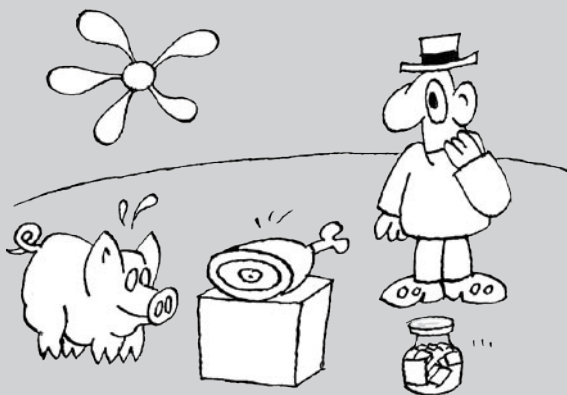
Pozicijos tekstas	Pozicija	Prekės aprašymo pavyzdys
Gyvos kiaulės	01.03	gyvos kiaulės
Mėsa... rūkyta	02.10	šoninė (rūkyta)
Dešra ir panašūs mėsos gaminiai	16.01	dešra
Sriubos ir buljonai	21.04	žirnių sriuba su kiaušienos gabalėliais
Oda...	41.07	odos
Portfeliai, kelioniniai krepšiai... piniginės...	42.02	piniginės
Sėdimi baldai	94.01	odiniai krėslai

Įvairūs skyrbos ženklai KPN prekių aprašymuose dažnai lemia prekės aprašymo prasmę:

- kabliataškis (;)**. Jis reiškia tą patį, ką ir taškas (.) paprastame tekste;

- kablelis (,)**. Aprašymas po paskutinio kablelio vieno-

je grupėje taikomas visoms anksčiau grupėje minėtoms prekėms. Pavyzdžiui, KPN pozicijoje 61.12 prekių aprašymas: „Sportiniai kostiumai, slidinėjimo kostiumai, maudymosi kostiumėliai ir glaudės, iš trikotažo“ reiškia, kad aprašymas „...iš trikotažo“ taikomas ir sportiniams kostiumams, ir

slidinėjimo kostiumams, ir maudymosi kostiumėliams, ir glaudėms.

Prie daugumos KPN skyrių ir skirsnių pateikiamos **pastabos**. Šias pastabas perskaityti svarbu, nes jos lemia klasifikavimą, kadangi čia nurodomos išimtys, tam tikrų sąvokų apibrėžimai, KPN pozicijų, skyrių arba skirsnių apribojimai ar išplėtimai.

Kodėl prekės gali būti klasifikuojamos keliose KPN pozicijose?

Prekės KPN klasifikuojamos ir pagal medžiagą, iš kurios jos pagamintos, ir pagal atliekamą funkciją (naudojimą), todėl ta pati prekė gali būti klasifikuojama keliose pozicijose (arba pagal medžiagą, arba pagal atliekamą funkciją).

Dažnai prekė gali būti pagaminta iš dviejų medžiagų, klasifikuojamų skirtingose pozicijose. Antroji (b) BAT leidžia klasifikuoti tokią prekę, kaip pagamin-tą iš vienos medžiagos. Jeigu būtina atsižvelgti į visas sudėtines dalis (pvz., medinė pakaba su metaliniu kabliu), tai ta pati taisyklė leidžia tokią prekę klasifi-

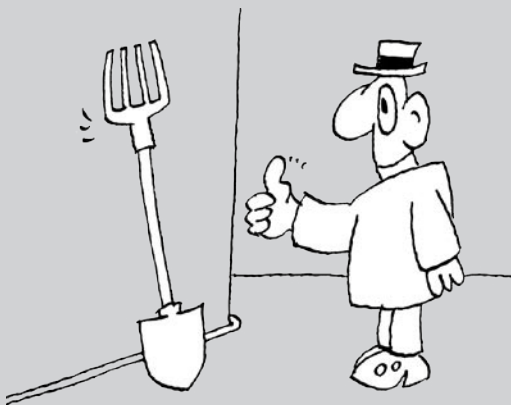
kuoti paskutinėje po-zicijoje „kiti“.

Kitu atveju prekė atlieka dvi funkcijas, kurios apibūdintos dvi-ejose pozicijose (pvz., radijo imtuvas su ža-dintuvu). Šis atvejis yra retesnis, kadangi tokios dažniausiai vartojamos prekės jau aprašytos KPN (pvz., radijo imtuvas su įmontuotu gro-tuvu klasifikuojamas HS 85.27 pozicijoje; skalbimo mašina su centrifuga – 84.50 po-

zicijoje) arba minėtos skyrių ar skirsnių pastabose (pvz., XVII skyriaus 4 pastaba apie antžemines ir kar-tu plaukiojančias transporto priemones).

Parentant prekei reikiamą poziciją, būtina vado-vautis:

- šešiomis bendrosiomis aiškinimo taisyklėmis (BAT);
- skyrių, skirsnių, subpozicijų, papildomosiomis bei nacionalinėmis papildomosiomis pastabomis.

BENDROSIOS AIŠKINIMO (INTERPRETAVIMO) TAISYKLĖS (BAT)

Nesunku prekes klasifikuoti lengvai atpažįstamų pozicijų arba subpozicijų tekstuose. Tačiau ne visuomet įmanoma pozicijų ir subpozicijų tekstuose paminėti visas prekes. Todėl tokios prekės turi būti klasifikuojamos vadovaujantis bendrosiomis aiškino taisyklėmis, kurios pateiktos po KPN turinio, prieš I-ąjį skyrių. Vadovaujantis BAT klasifikuojamos prekės, kurios:

- nesukomplektuotos arba nebaigtos gaminti, nesurinktos;
- sudarytos arba surinktos iš įvairių medžiagų;
- prekių rinkiniai.

BAT nurodo klasifikavimo principus ir sudaro bendrąsias prielaidas taikyti nomenklatūrą. Taisyklės turi juridinį statusą ir yra neatskiriama KPN dalis. Pirmosios penkios BAT yra skirtos klasifikuoti prekes keturių ženklių lygmeniu, t. y. nustatoma prekės pozicija, o šeštoji taisyklė skirta prekių klasifikavimui subpozicijose.

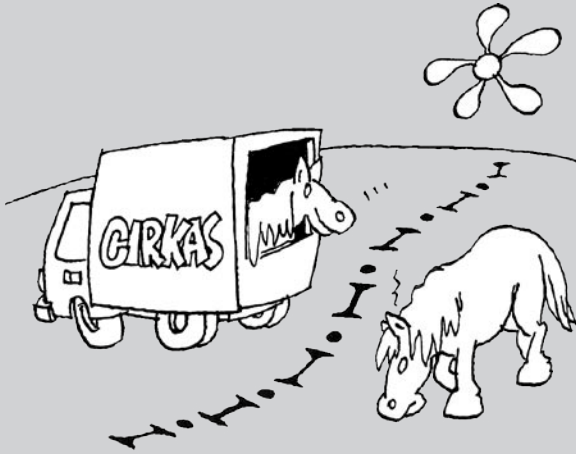
1–4 taisyklės sunumeruotos svarbos tvarka. Susidūrus su klasifikavimo sunkumais, šias taisykles būtina taikyti eilės tvarka. Pirmiausia reikia patikrinti, ar galima taikyti 1-ąją taisyklę. Jeigu galima, tai ji ir taikoma. Jeigu negalima, pereinama prie antrosios, įvertinama, ar ji taikytina, ir t. t. Daugumą prekių galima klasifikuoti remiantis 1-ąją ir 6-ąją taisyklėmis.

Pirmoji BAT

„SKYRIŲ, SKIRSNIŲ IR POSKIRSNIŲ PAVADINIMAI PATEIKIAMI TIK NURODYMUI PALENGVINTI; JURIDINIAIS TIKSLAIS PREKIŲ KLASIFIKACIJA TURI BŪTI NUSTATOMA PAGAL POZICIJŲ PAVADINIMUS BEI SKYRIŲ IR SKIRSNIŲ PASTABAS IR, JEIGU ŠIUOSE POZICIJŲ PAVADINIMUOSE IR PASTABOSE NENURODYTA KITAIP, VADOVAUJANTIS TOLIAU IŠDĖSTYTO MIS NUOSTATOMIS“.

1-osios taisyklės **paiškinimas**

Tai pagrindinė prekių klasifikavimo taisyklė. Klasifikavimą visų pirma lemia pozicijos pavadinimas bei atitinkamo skyriaus ir skirsnio pastabos. Jeigu pozicijų pavadinimuose ir atitinkamose pastabose nepateiktas kitas aiškinimas dėl prekės klasifikavimo, tuomet

klasifikuojama vadovaujantis jomis. Jeigu to padaryti negalima, taikomos kitos taisyklės.

Pavyzdžiui, gyvi arkliai klasifikuojami KPN 01.01 pozicijoje „Gyvi arkliai...“, tačiau jeigu arkliai įvežami kartu su cirku, jie klasifikuojami KPN 95.08 pozicijoje „...; klajojantys cir-

kai, ...“, kadangi 1 skyriaus pastabos (c) punktas nurodo šią išimtį.

Pirmosios BAT teiginiai yra aiškūs ir dauguma prekių yra klasifikuojamos nenaudojant tolesnių taisyklių.

Antroji BAT

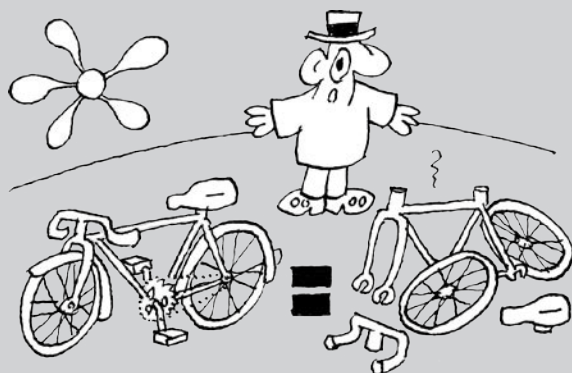
„a) BET KURI POZICIJOS PAVADINIME ESANTI NUORODA Į KOKIĄ NORS PREKĘ TAIP PAT TURI BŪTI LAIKOMA NUORODA Į TOKIĄ PREKĘ, NESUKOMPLEKTUOTĄ ARBA NEBAIGTĄ GAMINTI, JEIGU JI TURI PAGRINDINES SUKOMPLEKTUOTOS ARBA BAIGTOS GAMINTI PREKĖS SAVYBES. TOKIA NUORODA ĮVARDIJA IR SUKOMPLEKTUOTĄ ARBA BAIGTĄ GAMINTI PREKĘ (TAIP PAT PREKĘ, LAIKOMĄ SUKOMPLEKTUOTA ARBA BAIGTA GAMINTI VADOVAUJANTIS ŠIA TAISYKLE), KURI PATEIKIAMA NESURINKTA ARBA IŠARDYTA;

b) BET KURI POZICIJOS PAVADINIME ESANTI NUORODA Į KOKIĄ NORS MEDŽIAGĄ TAIP PAT TURI BŪTI LAIKOMA NUORODA Į ŠIOS MEDŽIAGOS MIŠINIUS IR KOMBINACIJAS (DERINIUS) SU KITOMIS MEDŽIAGOMIŠ. BET KURI NUORODA Į PREKES IŠ TAM TIKROS MEDŽIAGOS TAIP PAT TURI BŪTI LAIKOMA NUORODA Į TOKIAS PREKES, KURIOS YRA VISAI AR IŠ DALIES PAGAMINTOS IŠ ŠIOS MEDŽIAGOS. PREKĖS, SUDARYTOS IŠ DAUGIAU KAIP VIENOS MEDŽIAGOS, TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS VADOVAUJANTIS 3-OSIOS TAISYKLĖS NUOSTATOMIS“.

2-osios taisyklės **paiškinimas**

Ši taisyklė praplečia KPN pozicijas. Naudojant 2-ąją (a) taisyklę, galima klasifikuoti tokias prekes, kurios gali būti:

- nesukomplektuotos arba nebaigtos gaminti;
- nesurinktos arba išrinktos;
- nesukomplektuotos ir nesurinktos, tačiau išlaiko baigtos prekės charakteristikas.

Pavyzdžiui, dviratis be sėdynės turi būti klasifikuojamas ten pat, kaip ir sukomplektuotas dviratis – 87.12 pozicijoje. Toje pačioje pozicijoje klasifikuojamas ir išrinktas dalimis dviratis (ratai, purvasaugiai, багаžinė, rėmas ir t. t.), jeigu jis pateikiamas muitinei (pvz. importuojamas) vienu metu.

2-oji (b) taisyklė reiškia, kad kiekviena pozicija, kurioje minima tam tikra medžiaga, taikoma ir mišiniams

bei junginiams, į kurių sudėtį ji įeina. Pavyzdžiui, KPN 42.03 pozicijoje klasifikuojami švarkai iš odos. Nors toks švarkas yra su medvilniniu pamušalu, plastikinėmis sagomis ir užtrauktuku, tačiau ši taisyklė leidžia odinį švarką priskirti KPN 42.03 pozicijai. Ši taisyklė netaikoma, kai pozicijos tekste nėra nuorodos į medžiagą, iš kurios turi būti pagaminta prekė (pavyzdžiui, skėčiai klasifikuojami KPN 66.01 pozicijoje). Jeigu prekėms, sudarytomis iš kelių medžiagų, galima pritaikyti keletą KPN pozicijų, reikia taikyti 3-ąją taisyklę.

Trečioji BAT

„JEIGU, PRITAIKIUS 2-AJĄ (b) TAISYKLĘ ARBA DĖL KOKIŲ NORS KITŲ PRIEŽASČIŲ, PREKĘ GALIMA PRIMA FACIE (PASIRINKTINAI) KLASIFIKUOTI DVIEJOSE ARBA DAUGIAU POZICIJŲ, JI TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMA TAIP:

(a) *PIRMENYBĖ TEIKIAMA TAI POZICIJAI, KURIOJE PREKĖ APRAŠYTA TIKSLIAUSIAI, PALYGINTI*

SU KITOMIS POZICIJOMIS, KURIOSE JI APRAŠYTA BENDRIAU. TAČIAU, JEIGU KIEKVIENOJE IŠ DVIEJŲ ARBA DAUGIAU POZICIJŲ YRA NURODYTA TIKTAI DALIS MEDŽIAGŲ, SUDARANČIŲ MIŠRIAS ARBA SUDĖTINES PREKES, TAIP PAT JEIGU NURODYTA TIKTAI DALIS DIRBINIŲ, SUPAKUOTŲ Į MAŽMENINEI PREKYBAI SKIRTĄ RINKINĮ, TOKIOS POZICIJOS ATITIKIMO ŠIOMS PREKĖMS POŽIŪRIU TURI BŪTI VERTINAMOS KAIP LYGIAVERTĖS, NET JEIGU VIENOJE IŠ JŲ PREKĖS APRAŠYTOŠ IŠSAMIAU ARBA TIKSLIAU;

(b) MIŠINIAI, KOMBINUOTOS PREKĖS, SUDARYTOS IŠ ĮVAIRIŲ MEDŽIAGŲ ARBA SURINKTOS IŠ ĮVAIRIŲ DALIŲ, TAIP PAT PREKĖS, SUPAKUOTOS Į MAŽMENINEI PREKYBAI SKIRTUS RINKINIUS, KURIOS NEGALI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS TAIKANT 3-AJĄ (a) TAISYKLĘ, TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS TAIP, TARSIJOS BŪTŲ SUDARYTOS TIK IŠ MEDŽIAGŲ ARBA SUDĖTINIŲ DALIŲ, KURIOS LEMIA ESMINIUS PREKIŲ POŽYMIUS, JEIGU TOKI KRITERIJŲ GALIMA TAIKYTI;

(c) PREKĖS, KURIOS NEGALI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS TAIKANT 3-AJĄ (a) ARBA 3-AJĄ (b) TAISYKLĘ, TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS POZICIJOJE, KURI LYGIAVERTČIŲ POZICIJŲ NUMERACIJOS POŽIŪRIU YRA PASKUTINĖ”.

3-osios taisyklės **paaiškinimai**

Kai klasifikuojant galima taikyti dvi ar daugiau pozicijų, 3-ojoje taisyklėje pateikiami metodai, kaip nustatyti teisingą KPN poziciją. Šios taisyklės turi būti taikomos ta pačia eilės tvarka, kokia yra pateikiamos. Pirmiausia taikomas 3-osios taisyklės (a) punktas. Jei šis punktas nepadeda klasifikuoti, taikomas 3-osios taisyklės (b) punktas. Jei nepadeda klasifikuoti nei vadovaujantis 3-osios taisyklės (a), nei (b) punktu, taikomas (c) punktas.

3-ąją taisyklę galime taikyti tik tuomet, kai norimai suklasifikuoti prekei negalima pritaikyti pirmųjų dviejų BAT.

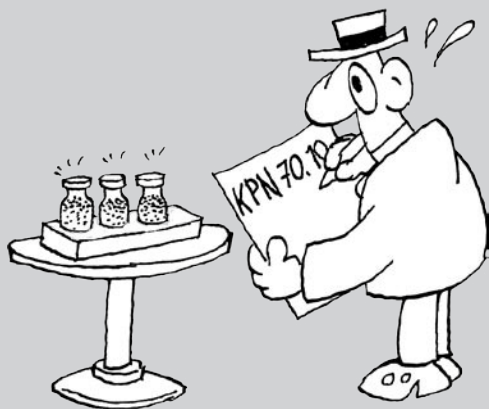
Norint teisingai pasirinkti poziciją, reikia rasti tokia, kuri tiksliausiai aprašo nagrinėjamą prekę (3 BAT (a) punktas). Tokia pozicija turi pirmenybę prieš tas pozicijas, kuriose pateiktas bendras prekės aprašymas. Pavyzdžiui, elektrinė skutimosi mašinėlė atitinka KPN 85.10 pozicijos prekės aprašymą „Skutimosi mašinėlės ir plaukų kirpimo mašinėlės...“, o ne pozicijos 84.67 prekės aprašymą „Elektromechaniniai įrankiai...“ arba pozicijos 85.09 aprašymą „Elektromechaniniai buitiniai prietaisai...“.

Jeigu tenka rinktis iš dviejų KPN pozicijų, kai:

- nė vienos iš jų prekės aprašymas nėra tikslesnis už kitą;
- prekę sudaro keletas dalių/įvairios medžiagos, minimos keliuose KPN pozicijose, tuomet, remiantis 3-osios taisyklės (b) punktu, prekę reikia klasifikuoti pagal tą dalį/medžiagą, kuri yra **pagrindinė**.

3-osios BAT (b) punktas taikomas:

- **mišiniams** (kietų, skystų ar dujinių medžiagų), kurių komponentai klasifikuojami skirtingose pozicijose; klasifikuojama pagal medžiagą, kuri suteikia mišiniui esminį pobūdį;
- **kombinuotoms** (sudėtiniams) prekėms, sudarytoms iš skirtingų medžiagų arba iš skirtingų sudėtinių dalių. Tai gali būti atskiros prekės, kurios, sukomplektuotos kartu, viena kitą papildo ir sudaro tokią visumą, kad pardavimas atskiromis dalimis yra neįmanomas. Pavyzdžiui, stikliniai indeliai prieskoniams ant specialiai sukonstruoto medinio padėklo. Kadangi stikliniai indeliai nusako sudėtinės prekės esmę, tokią prekę klasifikuosime KPN 70.10 pozicijoje;
- **rinkiniams** (komplektams), kurie skirti mažmeninei prekybai.

KPN požiūriu, rinkiniai turi atitikti tris sąlygas:

- turi būti sudaryti mažiausiai iš 2 daiktų, klasifikuojamų skirtingose KPN pozicijose. Pavyzdžiui, 6 šaukšteliai kavai negali būti laikomi rinkiniu;
- turi būti sudaryti iš daiktų, turinčių nepriklausomą arba pagalbinę funkciją, o nagrinėjant tuos daiktus kartu – jie visi turi tenkinti tam tikrus poreikius arba atlikti atitinkamą funkciją, pavyzdžiui, valgių gaminimas, plaukų šukavimas, braižymas;
 - prekės turi būti supakuotos į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes.

Rinkiniai, kurie atitinka visas tris sąlygas, klasifikuojami pagal prekę, kuri gali būti laikoma rinkinio, kaip visumos, esminiu požymiu.

Prekės pagrindinę savybę (esminį požymį) lemia įvairūs veiksniai. Tai gali būti:

- tūris;
- kiekis;
- kokybė;
- svoris;
- vertė.

Tokio rinkinio pavyzdys galėtų būti plaukų kirpimo mašinėlė, supakuota kartu su žirkklėmis, šukomis ir plastikiniu apsiaustėliu. Toks rinkinys klasifikuojamas KPN 85.10 pozicijoje, kadangi elektrinė mašinėlė atlieka pagrindinę funkciją. Tačiau maisto produktai (pavyzdžiui, įvairūs konservai), supakuoti kartu, paprastai klasifikuojami atskirai.

Kai prekių neįmanoma suklasifikuoti taikant 3-osios taisyklės (a) ir (b) punktus, jos turi būti klasifikuojamos pozicijoje, kuri klasifikacijos nustatymo požiūriu lygiaverčių pozicijų numeravimo sekoje yra **paskutinė**. Tai 3-osios BAT (c) punktas.

Taikant trečiąją BAT, eilės tvarka yra tokia:

- tiksliausias prekės aprašymas;
- pagrindinė savybė;
- pozicija, kuri yra paskutinė pozicijų numeravimo požiūriu.

Ketvirtoji BAT

„PREKĖS, KURIŲ NEĮMANOMA SUKLASIFIKUOTI TAIKANT PIRMIAU MINĖTAS TAISYKLES, TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS POZICIJOJE, KURIOS PREKĖS YRA ARTIMIAUSIOS (GIMININGIAUSIOS) KLASIFIKUOJAMOS PREKĖMS.

4-osios taisyklės paaiškinimai

Ši taisyklė taikoma retai, nes daugelį prekių galima klasifikuoti vadovaujantis 1, 2 ir 3-ąja taisyklėmis. Tačiau ji yra būtina, nes:

- greitai keičiasi technologijos;
- sunku suklasifikuoti naują rinkoje pasirodžiusią prekę.

Penktoji BAT

„PAPILDANT PIRMIAU MINĖTAS NUOSTATAS, TOLIAU IŠVARDYTOMS PREKĖMS TURI BŪTI TAIKOMOS ŠIOS TAISYKLĖS:

(a) *FOTOAPARATŲ IR KINO KAMERŲ, MUZIKOS INSTRUMENTŲ FUTLIARAI, GINKLŲ DĖKLAI, BRAIŽYBOS PRIEMONIŲ, PAPUOŠALŲ DĖŽUTĖS IR*

PANAŠIOS TALPYKLOS, SPECIALIOS FORMOS ARBA KITAIP PRITAIKYTOS TAM TIKRIEMS DAIKTAMS ARBA JŲ RINKINIAMS LAIKYTI, TINKA ILGAI NAUDOTI IR PATEIKIAMOS KARTU SU DAIKTAIS, KURIEMS JOS SKIRTOS, TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS KARTU SU TAIS DAIKTAIS, JEIGU JIŲ PAPRASTAI PARDUODAMI TOKIOSE TALPYKLOSE. TAČIAU ŠI TAISYKLĖ NETAIKOMA TALPYKLOMS, KURIOS SUTEIKIA VISUMAI SAVO ESMINĮ POŽYMĮ;

(b) ATSIŽVELGIANT Į PIRMAU MINĖTAS 5-OSIOS (a) TAISYKLĖS NUOSTATAS, PAKAVIMO MEDŽIAGOS ARBA PAKAVIMO TALPYKLOS, PATEIKIAMOS KARTU SU JOSE SUPAKUOTOMIS PREKĖMIS, TURI BŪTI KLASIFIKUOJAMOS KARTU SU TOMIS PREKĖMIS, JEIGU JOS PAPRASTAI NAUDOJAMOS TOMS PREKĖMS PAKUOTI. TAČIAU ŠIOS NUOSTATOS TAIKYTI NEPRIVALOMA, KAI TOKIOS PAKAVIMO MEDŽIAGOS ARBA PAKAVIMO TALPYKLOS TINKA NAUDOTI KELIS KARTUS".

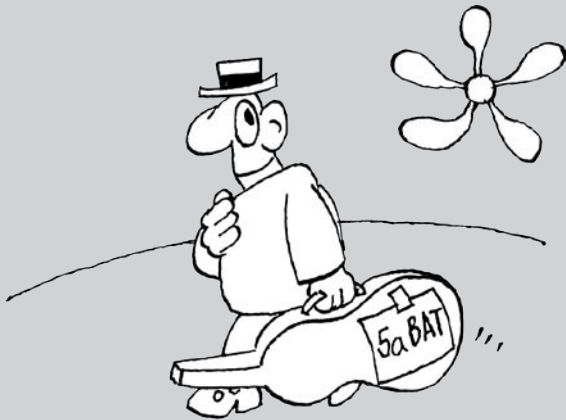
5-osios taisyklės **paaiškkinimai**

Taisyklės (a) punktas taikomas tokioms talpykloms, kurios:

- yra specialios formos, skirtos ir pritaikytos tam tikriems daiktams laikyti. Tokių saugojimui skirtų pakuočių pavyzdžiai gali būti papuošalų dėžutės ir žiūronų dėklai;
- tinka ilgai naudoti, t. y. jos pagamintos taip, kad jų naudojimo laikas būtų panašus į daikto, kuriam jos skirtos, naudojimo laiką. Šios talpyklos taip pat naudojamos daiktui apsaugoti tuo metu, kai jis nenaudojamas (pvz., jo transportavimo ar sandėliavimo metu);
- pateikiamos kartu su daiktais, kuriems jos skirtos, nepriklausomai nuo to, ar tie daiktai transportavimo patogumui supakuoti kartu su jomis, ar atskirai. Atskirai pateikiamos pakuotės klasifikuojamos jas atitinkančiose pozicijose;
- pagal savo rūšį yra paprastai parduodamos su tokiomis daiktomis;
- nesuteikia visumai savo esminio požymio.

Talpyklų, pateikiamų su prekėmis, kurioms jos skirtos, ir klasifikuojamų vadovaujantis šia taisykle, pavyzdžiai yra:

- bižuterijos dėžutės ir futliarai;
- elektrinių skustuvų futliarai;
- žiūronų fotoaparatus futliarai;
- muzikos instrumentų futliarai;
- ginklų dėklai.

Talpyklų, kurioms netaikoma ši taisyklė, pavyzdys – sidabrinė arbatos dėžutė su arbata. Tokia dėžutė klasifikuojama pagal 3-osios taisyklės (b) punktą kaip sidabrinė dėžutė, o ne pagal turinį.

Vadovaujantis 5-osios BAT (b) punktu klasifikuojamos pakavimo medžiagos ir pakavimo talpyk-

los, paprastai naudojami pakuoti prekės, kurioms jos skirtos. Tačiau šios nuostatos taikyti nebūtina, kai tokios pakavimo medžiagos arba pakavimo talpyklos tinka naudoti kelis kartus, pavyzdžiui, metalinės talpyklos, skirtos suspaustoms dujoms laikyti.

Reikia pabrėžti, kad prekių pardavimas kartu su talpyklomis, futliarais, dėžutėmis turi būti normali prekybos rūšis. Jeigu įpakavimo talpyklos (dėžės, futliarai, talpyklos) yra tuščios, jos klasifikuojamos atskiroje KPN pozicijoje. Ši taisyklė nėra privaloma ir netaikoma tokiam įpakavimui, kuris gali būti dar kartą panaudotas.

Šeštoji BAT

„JURIDINIAIS TIKSLAIS KLASIFIKUOJANT PREKES BET KURIOS POZICIJOS SUBPOZICIJOSE, VADOVaujAMASI SUBPOZICIJŲ PAVADINIM AIS IR VISOMIS TAIKYTINOMIS SUBPOZICIJŲ PASTABOMIS, TAIP PAT MUTATIS MUTANDIS (SU REIKIAM AIS PAKETTAIMIS) PIRMIAU MINĖTOMIS TAISYKLĖMIS, LAIKANTIS NUOSTATOS, KAD GALI BŪTI SUGRETINAMOŠ TIK TO PATIES LYGIO SUBPOZICIJOS. TAIKANT ŠIĄ TAISYKLĘ TAIP PAT REIKIA REMTIS ATITINKAMO SKYRIAUS IR SKIRSNIO PASTABOMIS, JEIGU TEKSTE NENURODYTA KITAIP“.

6-osios taisyklės paaiškinimai

Tai labai svarbi taisyklė. Kad prekė būtų juridiskai teisingai suklasifikuota bet kokios pozicijos subpozicijoje, reikia pasinaudoti 1–5-ąją taisyklėmis subpozicijos

lygmeniu. Tačiau 6-oji BAT turi būti taikoma tik tada, kai nustatyta prekės KPN pozicija. Reikia remtis subpozicijų tekstu bei atitinkamomis subpozicijų pastabomis.

6-osios BAT sąvokos reiškia:

- **„to paties lygio subpozicijos“**: subpozicijos, pažymėtos vienu brūkšneliu (1 lygis), subpozicijos, pažymėtos dviem brūkšneliais (2 lygis). Vadinasi, kai remiantis 3-osios BAT (a) punktu sugretinamos dvi ar daugiau vienos pozicijos subpozicijų, būtina atkreipti dėmesį, kad tarpusavyje galima lyginti tik to paties lygio subpozicijas.
- **„jeigu tekste nenurodyta kitaip“**: skiriami atvejai, kai skyriaus ar skirsnio pastabos nesusiderinamos su subpozicijų tekstais. Pavyzdžiui, 71 skirsnio 4 (b) pastaboje sąvoka *platina* skiriasi nuo 71 skirsnio 2 subpozicijos pastaboje esančios sąvokos *platina*. Todėl klasifikuojant prekę KPN 7110.11 ir 7110.19 subpozicijose taikoma 2 subpozicijų pastaba, o į 4 (b) skirsnio pastabą neatsižvelgiama.

Subpozicijos, pažymėtos dviem brūkšneliais, turinys negali būti platesnis už subpozicijos, pažymėtos vienu brūkšneliu.

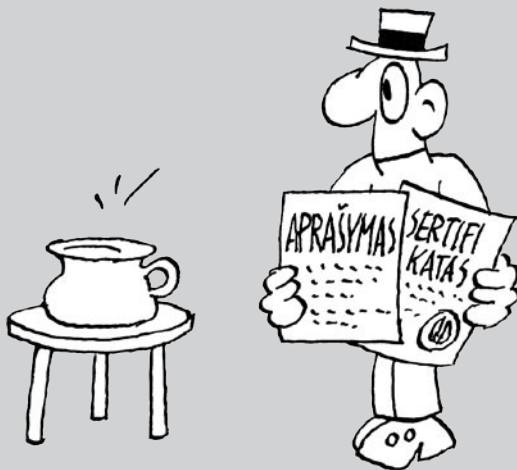
Bendrosios aiškkinimo taisyklės padeda nustatyti klasifikavimo principus, kurie naudojami visai nomenklatūrai. Be to, BAT yra aiškus pagrindas laipsniškai, „žingsnis po žingsnio“ prekių klasifikacijai pagal nomenklatūrą: kiekvienu konkrečiu atveju prekė turi būti suklasifikuota savo pozicijoje, po to atitinkamoje 1 lygio subpozicijoje pagal tą poziciją ir tik po to 2 lygio subpozicijoje pagal 1 lygio subpoziciją.

PRIVALOMOJI TARIFINĖ INFORMACIJA (PTIA)

PTIA išdavimo tvarka

Tai prekių klasifikavimas prieš muitinį įforminimą.

Privalomosios tarifinės informacijos aktų išdavimo tvarka, šiuo metu taikoma Lietuvoje, labai panaši į sistemą, taikomą Europos Sąjungoje (BTI išdavimo tvarkai), t. y. iš esmės atitinka Tarybos reglamento 2913/92 12 straipsnį. Taikant šią sistemą, juridiniai arba fiziniai asmenys gali kreiptis į muitinę prašydami patvirtinti jų gabenamos arba numatomos gabenti prekės klasifikavimą.

Prekės klasifikavimas patvirtinamas įforminant PTIA, kuris privalomas visoms Lietuvos muitinės įstaigoms, jeigu muitiniam tikrinimui pateiktos prekės vienareikšmiai atitinka aprašytas pateiktame akte. Šio akto forma iš esmės atitinka ES naudojamo privalomosios tarifinės informacijos

(BTI) dokumento formą. Aktas galioja 6 metus nuo jo patvirtinimo dienos, išskyrus atvejus, kai pasikeičia teisės aktų, reglamentuojančių prekių klasifikavimą, nuostatos.

PTIA išduoda Muitinės departamento Tarifų skyrius (**1, 5–9**, išskyrus 08.11 poziciją, **12, 14, 36, 37, 43, 45, 46, 49, 65–67, 82–97** skirsniai) arba Muitinės laboratorija (**2–4, 08.11, 10, 11, 13, 15–35, 38–42, 44, 47, 48, 50–64, 68–81** skirsniai).

Skirtingų rūšių (pavadinimų) prekėms pateikiamos atskiros paraiškos ir išduodami atskiri PTIA.

Kartu su paraiška turi būti pateikti išsamūs duomenys apie prekę:

- prekės pavyzdys;
- išsamus prekės aprašymas;
- prekės nuotraukos, techninė dokumentacija ir pan., jeigu nepristatoma pati prekė;
- kokybės ir kiti sertifikatai.

Jeigu nepakanka duomenų prekei klasifikuoti, paraiška nepriimama. Prekės klasifikacija patvirtinama ne ilgiau kaip per 10 darbo dienų, jeigu prekei suklasifikuoti nereikia papildomos informacijos ar tyrimų.

Už PTIA išdavimą mokama valstybės rinkliava – 60 litų.

PTIA duomenų bazė

Muitinės departamente ir Muitinės laboratorijoje išduoti PTIA yra PTIA duomenų bazėje, kurią galima rasti internete, Lietuvos muitinės tinklalapyje, adresu: **www.cust.lt**.

PREKIŲ MĖGINIŲ KLASIFIKAVIMAS

Tai yra prekių, kurių pavyzdžiai (mėginiai) paimami muitinio įforminimo metu, klasifikavimas. Prekių mėginius muitinės pareigūnas ima visais atvejais, kai kyla abejonių dėl deklaruojamos prekės kodo teisingumo, kai yra pagrindo įtarti, kad prekės gali būti priskirtos prie draudžiamųjų arba ribojamųjų įvežti. Jeigu nuo mėginio tyrimo rezultatų priklauso prekėms taikomų muitų ir mokesčių dydis, prekės išleidžiamos tada, kai pateikiama papildoma arba kita (vietoje pateiktosios) garantija, apskaičiuota pagal didžiausius muitų ir mokesčių tarifus. Paimti mėginiai kartu su prekės dokumentais pristatomi į teritorinės muitinės Tarifų ir muitinio įvertinimo kontrolės skyrių, kur mėginys klasifikuojamas ir įforminamas prekės klasifikavimo aktas. Mėginiai, kuriems suklasifikuoti būtini laboratoriniai tyrimai, siunčiami į Muitinės laboratoriją. Ištyrus surašoma išvada, kurioje nurodomas rekomendacinis mėginio klasifikavimo KPN kodas. Jeigu teritorinėje muitinėje mėginio, kuriam nereikalingi laboratoriniai tyrimai, negalima klasifikuoti, jis siunčiamas į Muitinės departamento Tarifų skyrių, kur mėginys klasifikuojamas ir taip pat surašoma išvada su rekomenduojamu KPN kodu.

Mėginio klasifikavimo aktas galioja tik toms prekėms, kurioms įformintas akte nurodytas bendrasis dokumentas (ar kitas muitinės dokumentas).

JEI NESUTINKATE SU PREKĖS KLASIFIKAVIMU

Asmuo, nesutinkantis su prekės klasifikavimu, gali kreiptis į:

1. Muitinės departamento Prekių klasifikavimo komisiją, kuri sprendžia ginčus dėl prekių klasifikavimo;
2. Tarpžinybinę komisiją;
3. teismą.

KAIP KLASIFIKUOTI PREKES

Parengė Muitinės departamentas

Išleido LĮ „Kriventa“

Tel. (8~5) 265 06 29

Dailininkas R. Grabauskas

Dizainerė O. Teišerskienė

Pasirašyta spaudai 2003 08 07